

Toelichting klacht op hoorzitting bij Reclame Code Commissie

Martin Pikaart, 9 april 2013

Geachte commissie,
dank voor de mogelijkheid de klacht mondeling toe te lichten.

De voorvraag is welke instantie eigenlijk deze informatie verspreidt. Ik had gesteld dat dit de Pensioenfederatie is, hoewel de VB staat aangemerkt op de brochures. Ter verduidelijking: de VB is de vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen, en als zodanig de lobbyclub daarvan. Er zijn nog twee andere lobbyclubs van pensioenfondsen, te weten de Stichting Ondernemingspensioenfondsen en de Unie van Beroepspensioenfondsen. In 2011 hebben deze drie besloten hun krachten (deels) te bundelen en hebben daartoe gezamenlijk de Pensioenfederatie opgericht, een vereniging die bestaat uit de genoemde drie lobbyclubs. Aangezien de bedrijfstakpensioenfondsen goed zijn voor ruim 85 % van het pensioenkapitaal, en de directeur van de VB na de oprichting van de Pensioenfederatie automatisch daar directeur is geworden, lijkt er inhoudelijk weinig verschil tussen de beide organen. Aangezien het verweer ook weer van de Pensioenfederatie komt, kunnen we deze vraag gevoeglijk overslaan en naar de inhoud gaan.

Ten eerste ligt dan natuurlijk de vraag voor, of het hier reclame betreft.

Het antwoord daarop luidt evident JA. We zien dat aan een aantal zaken.

1 De statuten van de VB zijn heel duidelijk: het bevorderen van de gemeenschappelijke belangen van de bedrijfstakpensioenfondsen, middels het verstrekken van informatie en voorlichting en het organiseren van seminars en bijeenkomsten. De statuten van de Pensioenfederatie luiden niet veel anders. Beide organen zijn derhalve te beschouwen als lobby-organen, en hun uitingen zijn daarmee in principe reclame voor de bedrijfstakpensioenfondsen.

2 Er is eerder een klacht is ingediend tegen de Pensioenfederatie (dossier 2012/00216A). Ook toen lag de vraag voor, of het reclame betrof. De Pensioenfederatie stelde toen: *'wij betogen van wel. De campagne heeft als oogmerk het publiek gestimuleerd te informeren over ons goede pensioenstelsel'*. Verder maakt de Pensioenfederatie er geen woorden aan vuil. De Pensioenfederatie stelt duidelijk: informatie van de Pensioenfederatie is a priori aan te merken als reclame.

3 Als we dan ook nog even naar de feitelijke tekst van de brochure kijken, wordt nogmaals duidelijk dat het reclame betreft. De titel *'Bedrijfstakpensioenfondsen ook voor werkgevers beter en goedkoper'* is duidelijk een wervende tekst. Er volgen 16 voordelen en 3 nadelen: duidelijk bedoeld als reclame voor bedrijfstakpensioenfondsen.

4 Laten we voor de volledigheid nog even kijken wat de Pensioenfederatie er nu over zegt in het verweer. Zij zegt dat de brochure *'geen aanprijzing'* bevat. Dat standpunt lijkt me gezien bovenstaande, eenvoudig te weerleggen.

Bovendien zijn het geen objectieve voordelen: het zijn aspecten die volgens de visie van de Pensioenfederatie als voordeel zijn te beschouwen. De meeste 'voordelen' kunnen echter ofwel tevens als nadeel beschouwd worden, of wel ze kunnen ook bij verzekeraars gerealiseerd worden. Bijvoorbeeld de lage kosten door collectiviteit vind je ook bij verzekeraars. Ook een verzekeraar, die met professionele beleggers werkt, heeft meer kans op een hoog beleggingsrendement dan de gemiddelde individuele belegger.

Het zogeheten voordeel dat een pensioenfonds lagere buffers dient aan te houden dan een verzekeraar (en dus goedkoper is) kan ook als nadeel worden ervaren: de kans dat de beloftes ook daadwerkelijk nagekomen kunnen worden, is navenant kleiner dan bij een verzekeraar. Miljoenen gepensioneerden ervaren dat deze maand, waarin de kortingen ingaan. Het zogeheten voordeel van een zelfde premiepercentage voor iedereen kun je ook anders verwoorden: iedereen die jonger is dan ca 45 betaalt te veel premie, en iedereen die ouder is dan 45 te weinig.

De conclusie kan dan ook alleen maar luiden dat de betreffende brochure als reclame beschouwd moet worden.

Dan nu inhoudelijk.

De Pensioenfederatie geeft sowieso weinig verweer tegen de klacht. Zij stelt dat 'de heer Pikaart gebruik kan maken van de reguliere juridische wegen die daarvoor open staan'. Sowieso spreekt de

heer Pikaart hier namens vakbond AVV, maar dat terzijde. Het punt is nu juist dat er eigenlijk geen juridische wegen openstaan.

Weliswaar heeft de pensioensector te maken met twee toezichthouders, één op communicatief gebied, te weten de AFM, de Autoriteit Financiële Markten, en één op de beleggingen, DNB. De AFM heeft echter een zeer beperkte wettelijke basis om in te grijpen: sowieso alleen bij financiële instellingen zoals pensioenfondsen, en dan nog maar alleen over specifieke wettelijk afgedwongen communicatievormen, zoals de UPO. (AFM pleit overigens bij de overheid voor een meer 'open' toezicht, maar tot op heden zonder succes.) Reeds eerder heb ik een klacht ingediend bij de AFM inzake reclame van de Pensioenfederatie, namens PensioenOpStand, en toen verwees de AFM mij nadrukkelijk door naar de Reclame Code Commissie.

De adverteerder stelt in de brochure: *'Wanneer er bijgestort dient te worden en wanneer de pensioenuitkeringen verlaagd moeten worden, staat uitgebreid beschreven in wet- en regelgeving.'* Dit is wel erg onzorgvuldig geformuleerd. De Pensioenwet kent op 223 artikelen precies één artikel hierover, artikel 134, *Korting pensioenaanspraken en pensioenrechten door pensioenfonds:*
1. Een pensioenfonds kan verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen indien:

a. de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen niet meer volledig door waarden zijn gedekt;

b. het pensioenfonds niet in staat is binnen een redelijke termijn de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen door waarden te dekken zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en

c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet zoals uitgewerkt in het kortetermijnherstelplan, bedoeld in [artikel 140](#).

(Lid 2 en 3 hebben alleen betrekking op de communicatie en de eerst mogelijke ingang van de korting.) Meer is er niet. DNB bevestigt dit op zijn site¹: *'Wel moet het fonds voldoen aan de eisen die artikel 134 Pensioenwet stelt. Dat wil zeggen dat het aantoonbaar dat alle overige beschikbare sturingsmiddelen, uitgezonderd het beleggingsbeleid, zijn ingezet om uit tekort te komen. Dit betekent onder meer dat een bijstortingsverplichting van de werkgever moet worden uitgewonnen voordat kan worden gekort.'* Dit is bepaald geen uitgebreide instructie over hoe en wanneer er bijgestort dan wel gekort dient te worden. Er wordt heel erg veel overgelaten aan de bevoegdheid van het fondsbestuur. De enige voorwaarde die aan korten wordt gesteld, is dat alle overige sturingsmiddelen zijn ingezet. Daaronder vallen uiteraard ook -expliciet genoemde- bijstortingen. Het is dus in strijd met de wet om vooraf aan te geven dat bijstortingen op voorhand uitgesloten zijn. Duidelijk is eveneens dat er geen enkel onderscheid wordt gemaakt tussen ondernemings- en bedrijfstakpensioenfondsen inzake het korten, anders dan de Pensioenfederatie suggereert.

De Pensioenfederatie verwijst ook naar de toezichthouders. Van belang is dan ook dat juist de toezichthouders korten zien als noodmaatregel, als ultimum remedium, een woord uit een dode taal, waarmee nog eens extra benadrukt wordt de problemen opgelost moeten worden met premieverhoging en bijstortingen.

DNB directeur Kellermann benadrukt (in een speech van 17 september 2009) dat korten een noodmaatregel is: *'Let wel, ook DNB ziet het korten van opgebouwde pensioenrechten als laatste noodmaatregel. Daar is geen misverstand over.'*

De mening van de andere toezichthouder, AFM, spreekt al luid en duidelijk door in bijlage 2 bij de klacht.

De conclusie luidt : de Pensioenfederatie brengt onwettige, onjuiste, oneerlijke en misleidende reclame naar buiten. Ik doe een dringend beroep op de RCC om hier tegen op te treden.

---

1 <http://www.toezicht.dnb.nl/3/50-227047.jsp>